

(3 Hours)

(Total Marks : 100)

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B.:**
- 1) Question No.1 to Question No.6 are compulsory.**
 - 2) Attempt any two out of the remaining four (i.e. Question No.2 to Question No. 5 and Question No. 7 to Question No. 10) in each section.**
 - 3) Figures to the right indicate full marks.**

SECTION – I

- 1. Answer any one of the following : (20)**
 - a) Explain the meaning, objectives and scope of HRM.
 - b) What is recruitment? Explain the factors affecting the recruitment.
- 2. What are the objectives of Human Resource Planning? (15)**
- 3. Explain the process of job analysis. (15)**
- 4. Explain the steps involved in selection process. (15)**
- 5. Write a note on ethical aspects in performance appraisal. (15)**

SECTION – II

- 6. Answer any one of the following : (20)**
 - a) Explain the need, objectives and importance of training programme.
 - b) Explain the need for succession planning with special reference to family oriented businesses and professionally managed organizations.
- 7. Write a note on Grievance handling procedure with reference to succession planning. (15)**
- 8. Explain the causes and effects of stress on job performance. (15)**
- 9. What are the strategies adopted by organizations in ensuring the health and safety of employees? (15)**
- 10. Discuss various HRM issues in Organizational Restructuring. (15)**

(मराठी भाषांतर)

(३ तास)

(एकूण गुण : १००)

- सूचना : १) प्रश्न क्र. १ आणि प्रश्न क्र. ६ अनिवार्य आहेत.
२) उर्वरित प्रश्नांपैकी प्रत्येक विभागातून कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.
३) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे संपूर्ण गुण दर्शवितात.

विभाग - १

१. खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा : (२०)
अ) मनुष्यबळ व्यवस्थापनाचा अर्थ, त्याची उद्दिष्ट्ये आणि कक्षा स्पष्ट करा.
ब) भरती म्हणजे काय? भरतीवर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा.
२. मनुष्यबळ नियोजनाची विविध उद्दिष्ट्ये स्पष्ट करा. (१५)
३. कार्य विश्लेषणाची प्रक्रिया स्पष्ट करा. (१५)
४. निवड प्रक्रियेच्या पायऱ्या स्पष्ट करा. (१५)
५. "कामगिरी मूल्यमापनातील मुल्यात्मक घटक" ह्या विषयावर टीप लिहा. (१५)

विभाग - २

६. खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा : (२०)
अ) प्रशिक्षण कार्यक्रमांची गरज आणि महत्त्व स्पष्ट करा.
ब) कौटुंबिक व्यवसाय आणि व्यावसायिक व्यवसाय आस्थापनांच्या संदर्भात, उत्तराधिकार निवड नियोजनाची गरज स्पष्ट करा.
७. "उत्तराधिकार नियोजनाच्या संदर्भातील तक्रार निवारण" ह्या विषयावर टीप लिहा. (१५)
८. ताणतणावाची कारणे आणि त्याचे कामगिरीवर होणारे परिणाम स्पष्ट करा. (१५)
९. कर्मचाऱ्यांचे आरोग्य आणि सुरक्षा अबाधित राखण्यासाठी आस्थापन कोणत्या आयोजना करतात, ते स्पष्ट करा. (१५)
१०. आस्थापन पूर्णरचनेच्या प्रक्रियेत येणारे मनुष्यबळ व्यवस्थापनातील अडथळे स्पष्ट करा. (१५)